

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 42. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297682848.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Broderen tog paa det kjærligste, og Panthakak med de største Taksigelser Afskeed fra Damerne; og da han nu kom i Roelighed i sit nye logement, holdt han al sin Vanheld for ringe imod den Fordeel, som det havde skaffet ham, den Fornøjelse at være under et Tag med Herr Vögellein. Vist nok er det, at intet kunde være behageligere, intet kunde have stærkere Præg af venlig Dyd, af ydmyg Fornuft og af satt Vittighed, end denne Mands Væsen og Omgang - Han syntes selv, i Betragtning af sin unge Ven, at unde sin Muntherhed friere Løb, nu, da de var under fire Øyne - Men ligesom den langørede Pus, af og til ikke kan staae sin naturlige Lystighed imod, og stjæler sig til at gjøre et, kun et skjætsende Spring, og mimrer; men i det samme Øyeblik zitrer for sin egen Forvovenhed, troer, at Hundene maaskee har seet ham, og dukker i lang Tid derefter i Agerrenden, indtil han glemmer Faren og vover et Hop endnu: saaledes kom intet lystigt, intet frit Indfald ud over Herr Vögelleins Læber, uden at det ligesom zittrede for den Dag der var det saa fremmed, skjulte sig i et dybt Suk, og ønskede sig om mueligt tilbage i det Hjerte, hvor det i Tryghed kunde skjertse med sine unge Brødre - Dog ligesom en Hare skrækkes ved enhver Lyd, men naar han ofte saae, at det kun var en Frøe, der sprang ham forbi, undseer sig ved sin Frygtsomhed, og trodsende Frøen gjør fem, sex Cabrioler efter hinanden; saaledes blev og Herr Vögellein dristigere og dristigere, naar han betænkte sin 43 Vens Ungdom og Uskadelighed. - Talen dreyede sig uformærket fra Sjælene i Almindelighed, til Fruentimmernes i Særdeeshed, og fra deres Sjæle, til deres Legemer; og da Broderen satte forud, at hans unge Ven ingen Hadere var af Kjønnet, hvori han just heller ikke tog meget Feyl; røbede han efterhaanden, at han var en større Kjendere deraf, end man skulde have formodet det, af hans Udvotes - To Flasker udsøgt Rhinsk Viin, og ligesaa mange stegte Polarer, der, ifald det er tilladt, at udtrykke sig saaledes, med deres tause, men rørende Veltalenhed, bevidnede Frue von Unders Omhyggelighed og fiine Smag kraftigere, end hun selv kunde have gjort, ved at tale i hundrede Aar; en angstfordrivende Hjerte-Styrkning, ligeledes en stolt Levning af Lyst-Reysen, alt dette bidrog til at gjøre vore Venner muntre og deres Fortroelighed heedere - Panthakak spurgte Broderen blant andet, om han nogen Tid havde været i F***, og om han havde kjendt nogle af denne Byes Skjønheder - Vögellein syntes at standse noget ved dette Spørgsmaal - Han blev endog rød, ligesom om det var større Synd at kjende Skjønhederne i F***, end andre Steder. - Men efter en kort Betænkning svarede han reent ud ney til begge Deele, og syntes at vilde forekomme fleere Spørgsmaal herom, ved at vende Talen paa den unge Frøken von Under. De blev begge enige i at ophøye hendes Yndighed, hendes Belevenhed, hendes Forstand, og de øvrige glimrende Egenskaber, hvormed hun udmærkede sig saa meget fra sin Frue Moder; og de sluttede med den Betragtning, at dersom der var nogen Lyksalighed paa Jorden, saa maatte man vente den fra saadanne Fruentimmer, som Frøken von Under - Saaledes sneg denne Aften sig bort, uden at man mærkede det, førend Søvnens Forbud gav Vægteren ret i, at Klokken allerede maatte være over To - Den anden Morgen fandt vore Venner alvorligere, meer lignende sig selv, men ikke koldsindigere, imod hinanden, end de havde været om Aftenen - Herr Vögelleins første Foretagende efter Caffeen, var at han uagtet alle Undskyldninger paatvang vor Panthakak fire Gylden, som han sagde til Haand-Skillinger, forsikkrende, at han delte Broderlig med ham - Vor unge Ven, vel vidende, at han baade kunde og vilde betale dem med det første, tog endelig derimod, inderlig rørt af saa stor en Ædelmodighed. - Han gik derpaa, ledsaget af Broderen hen til den Kjøbmand, hvorpaa hans Vexel var stillet, og da denne var præsentert og paategnet; i samme Følgeskab, videre omkring for at see det mærkværdige i Francfurth - 44 Nogle Dage forsvandt saaledes i en bestandig Afvexling af Fornøyer, der vare det destomeer for den gode Panthakak, da de alle var anstændige, alle saa flint, saa nøye forbundne med Andagtens Øvelser, at disses ærværdige og strænge og hiines yndige og muntre Udseende paa en umærkelig og for ham hidintil ubegribelig Maade blandede sig med hinanden, til begges større Skjønhed og Fordeel - Dette bragte ham til, i det mindste paa nogen Tid at glemme sine menneske-fiendlige Fordomme, og han skulde maaskee tilsidst have forsonet sig med Jorden, og tilstaaet, at den havde sine Lyksaligheder, dersom ikke en af de meest uventede Hændelser, havde for evig udslukket endog den mindste Gnist af denne Formodning i hans Bryst - En Upasselighed, der nødte ham til at vogte Kammeret, havde allerede i nogle Dage erindret ham om, at han ikke var i den beste Verden. - Dog var den ham selv i visse Maader behagelig, da den hvert Øyeblik skaffede ham et nyt Beviis paa hans Vens kjærlige og utrettelige Omhyggelighed - Men nu var det den sidste Løbedag, og Herr Panthakak var noget forlegen imellem at vove sin Helbred, eller sin Vexsel - - Hans Ven, som mærkede det hjalp ham snart af denne Betryk - Han tilbød sig at hente Kjøbmanden - eller, sagde han - om De heller vil, saa kan jeg tage imod Pengene - her seer temmelig uordentligt og fattigt ud, lagde han sukkende til, og jeg har mine Aarsager, hvorfor jeg nødig vilde, at denne Mand eller nogen af hans skulde see mine Omstændigheder - Han er altfor godhjertet - Han vilde kun under Navn af Forskud paanøde mig Gaver, som jeg ikke kunde tage imod, uden at fornærme hans Børn - Herr Panthakak blev ret vred paa et Glimt af Mistanke, der imod hans Villie, var saa at sige foeret forbi hans Sjæl, ved den første Lyd af dette Tilbud - Han kaldte det nedrigt, og betroede uden videre Betænkning sin Vexsel med behørige Fuldmagt til Broder Vögellein, som besaae den, sukkede og forsvandt -